

פרישה סמוך לווסת - סיכום נקודות מרכזיות

מבוא:

לאחר סיום תהליך ההיטהרות, מותרת האשה לבעלה עד הופעת המחזור הבא. אמנם, כיון שהמחזור החודשי של האשה אמור להופיע במוקדם או במאוחר, צריכים בני הזוג להימנע מקיום יחסים¹ במשך היום או הלילה שבו אמור להופיע המחזור.

האופן והתדירות שבה רגילה האשה לקבל את המחזור החודשי, קובעים גם את המועד שבו צריכים בני הזוג להימנע מקיום יחסים, כפי שיבואר לקמן.

על פי ההלכה צורת הופעת המחזור מתחלקת ל-2 סוגים:

א. וסת קבוע:

אשה מוגדרת כבעלת וסת קבוע כאשר החוקיות שעל פיה מופיע המחזור החודשי מתרחשת לפחות 3 פעמים ברציפות. ישנם סוגים שונים של וסת קבוע:

(1) הדימום מתחיל בתאריך עברי קבוע.

(2) הדימום מתחיל בהפרישי זמן קבועים.

במקרים אלו האשה נחשבת לבעלת וסת קבוע רק אם הקביעות בצורת ההופעה של המחזור מדוייקת גם לגבי חלק היום שבו היא מופיעה - יום או לילה.

כלומר - אשה שהמחזור שלה התחיל 3 פעמים ברציפות בתאריך עברי מסויים, תיחשב בעלת "וסת קבוע" רק אם בכל 3 הפעמים התחלת ראיית הדם הייתה ביום, או בשלושתם התחילה הראיה בלילה.

(3) הדימום מתחיל לאחר הרגשה גופנית קבועה. (מדובר בתחושה גופנית מכל סוג שהוא שעם הופעתה יודעת האשה בודאות שדם המחזור יופיע בזמן הקרוב²).

ב. וסת שאינו קבוע:

כל אשה שאינה מוגדרת כבעלת "וסת קבוע" על פי הכללים האמורים לעיל נחשבת לבעלת "וסת שאינו קבוע".

כלומר - כל עוד החוקיות הקבועה שעל פיה מופיע המחזור החודשי של האשה לא התקיימה 3 פעמים ברציפות ברמת הדיוק המתוארת לעיל - האשה מוגדרת כבעלת וסת שאינו קבוע³.

¹ המונח "קיום יחסים" המופיע כאן ובהמשך המסמך מתייחס דווקא לקיום יחסי מין ולא לשאר ביטויי האהבה המקובלים בין בני זוג.

² לא מדובר על תחושה המופיעה יותר מיממה לפני ראיית הדם. אמנם אם האשה רגילה לחוש במשך כמה ימים תחושות המבשרות על בוא הוסת, גם אם מדובר בימים שמותרת לאשה לקיים יחסים עם בעלה על פי הכללים המבוארים לקמן, ראוי שלפני קיום היחסים תעשה האשה בדיקה פנימית באמצעות עד בדיקה, כדי לוודא שלא התחילה לראות דם.

³ חשוב לשים לב. המושג ההלכתי "וסת קבוע" אינו זהה למושג הרפואי "וסת סדיר". וסת סדיר הוא וסת שמופיע במרווחי זמן פחות או יותר קבועים. וסת קבוע נחשב כך רק כאשר החוקיות שבה הוא מופיע מתקיימת ברמת הדיוק האמורה לעיל. לכן, לא כל אשה שיש לה וסת סדיר נחשבת כבעלת וסת קבוע.

קביעת מועד הפרישה:

כאמור לעיל, בני הזוג צריכים להימנע מקיום יחסים במשך היום או הלילה שבו אמור להופיע המחזור. קביעת המועד המדויק שעליו מדובר, תלויה בסוג הוסת של האשה:

אשה בעלת וסת קבוע

כאשר הדימום מתחיל בתאריך עברי קבוע או בהפרשי זמן קבועים - צריכה להימנע מקיום יחסים רק ביום או בלילה שבהם היא אמורה לראות על פי הקביעות שאליה היא מורגלת. כאשר הדימום מתחיל לאחר הרגשה גופנית קבועה - צריכים בני הזוג להימנע מקיום יחסים עד סיום היום או הלילה שבו הופיעה אותה ההרגשה.

אשה בעלת וסת שאינו קבוע

כיון שלא ניתן לדעת באופן מדויק מתי יופיע המחזור אצל אשה זו, קבעו חכמים שבימים הסמוכים להתחלה המשוערת של המחזור, על בני הזוג להימנע מקיום יחסים ב-3 מועדים:

- בתאריך העברי שבו התחיל המחזור להופיע בחודש הקודם.
- ביום ה-30 מתחילת הופעת המחזור בחודש הקודם.
- ביום שבו כמות הימים שעברה מתחילת המחזור האחרון, שווה לכמות הימים שעברה בין המחזור האחרון לזה שלפניו⁴.

בכל 3 המועדים, ההימנעות מקיום יחסים תהיה רק בחלק מן היממה שבו הופיע המחזור הקודם. לדוגמא - אם המחזור הקודם הופיע בשעות היום, ימנעו בני הזוג מקיום יחסים ב-3 התאריכים, רק בשעות היום.

דוגמא להמחשה

אשה בעלת וסת שאינו קבוע, שהמחזור שלה הופיע בליל⁵ ג' בתשרי, לאחר 32 ימים מתחילת המחזור הקודם, תימנע מקיום יחסים עם בעלה לקראת הופעת המחזור הבא בתאריכים הבאים:

- ליל ג' בחשוון (התאריך העברי שבו הופיע המחזור האחרון).
- ליל ב' בחשוון (היום ה-30 מתחילת הופעת המחזור האחרון).
- ליל ד' בחשוון (32 ימים מתחילת הופעת המחזור האחרון).

כדי שבני הזוג יוכלו לחשב נכון את המועד שבו עליהם להימנע מקיום יחסים, חשוב לערוך רישום מסודר ביומן של הימים שבהם התחיל הדימום⁶.

⁴ לדוגמא - אם בין ההתחלות של 2 המחזורים האחרונים היה הפרש של 31 ימים, על בני הזוג להימנע מקיום יחסים ביום שבו עברו 31 ימים מתחילת המחזור האחרון.
⁵ שימו לב! על פי כללי הלוח העברי, היממה בנויה בצורה של לילה שלאחריו יום (ולא להיפך). לכן פירוש המילים "ליל ג' בתשרי" הוא הלילה שבו מתחיל התאריך ג' בתשרי. הלילה שלאחר יום ג' בתשרי הוא ליל ד' בתשרי.
⁶ הצעה מעשית לחישוב ורישום פשוט ובהיר ביומן תוכלו למצוא בספר 'איש ואשה' בפרק ח' - "דיני פרישה סמוך לווסת".

המותר והאסור במועד הפרישה

במועד שבו אמור להופיע המחזור (ע"פ החישובים הנ"ל) צריכים בני הזוג להימנע מקיום יחסים. אמנם הם מותרים בחיבוק, נישוק וכדומה. עם זאת, אם בני הזוג יודעים שמתוך החיבוק והנישוק הם עלולים להיגרר לקיום יחסים, ראוי להימנע מכך.

ישנו דין מיוחד לגבי אדם שעומד להיעדר מביתו לתקופה מסויימת. באופן טבעי כאשר בני הזוג נפרדים ליומיים או יותר, הדבר יוצר חיבה וגעגוע מיוחד ביניהם. לכן רואים חכמים חשיבות בכך שבני הזוג יתנו ביטוי לחיבתם ע"י קיום יחסים בזמן זה אם אכן שניהם מעוניינים בכך. אם מועד הפרישה חל בסמיכות ליציאה של הבעל מן הבית ליומיים או יותר, התירו חכמים לבני הזוג לקיים יחסים גם במועד הפרישה.

חשוב להדגיש - אם האשה מרגישה תחושות המעידות על כך שהדם אמור להופיע בשעות אלו, אין כל היתר לקיים יחסים, גם אם בני הזוג נפרדים לתקופה ארוכה. עם זאת, חיבוק, נישוק וכדומה מותרים כמו בכל מועד פרישה רגיל, כל עוד לא ראתה בבירור דם.

חובת הבדיקה במועד הפרישה

במועד שבו אמור להופיע המחזור (ע"פ החישובים הנ"ל), צריכה האשה לבדוק את עצמה 2 בדיקות פנימיות באמצעות בד בדיקה. את הבדיקה הראשונה יש לעשות בתחילת מועד הפרישה ואת השנייה לאחר סיומו. **כלומר:**

כאשר מועד הפרישה הוא ביום - תבדוק האשה את עצמה בשעה שקמה בבוקר ושוב לאחר צאת הכוכבים (= 20 דקות לאחר שקיעת החמה).

כאשר מועד הפרישה הוא בלילה - תבדוק האשה את עצמה לאחר צאת הכוכבים ושוב בשעה שקמה בבוקר.

גם אם לא ראתה דם לאחר שעבר היום או הלילה שבו היתה אמורה להתחיל לראות, אם שכחה לבדוק את עצמה כנדרש, יכולים בני הזוג לקיים יחסים רק לאחר שתעשה האשה בדיקה פנימית באמצעות בד בדיקה, והבדיקה תהיה נקיה מדם.

אשה הנוטלת גלולות למניעת היריון

כאשר אשה נוטלת גלולות למניעת היריון, אין משמעות להרגלי הופעת המחזור הקודמים שלה, ועליה להימנע מקיום יחסים עם בעלה רק על פי התנהגות גופה לאחר לקיחת הגלולות. **כלומר,** מרגע שתפסיק האשה לקחת גלולות, עובר בדרך כלל זמן קבוע עד להופעת הדם:

אם בדף ההוראות המצורף לגלולות ישנן הנחיות מפורשות כמה זמן יעבור מהפסקת נטילת הגלולות עד לראיית הדם, **יש לפעול בהתאם להנחיות,** ולהימנע מקיום יחסים במועד בו היא אמורה להתחיל לראות דם.

במידה ואין הנחיות בדף ההוראות המצורף לגלולות:

בפעמים הראשונות - בדרך כלל יש להניח שהאשה לא תראה דם 36 שעות מזמן הפסקת לקיחת הגלולות. לאחר זמן זה, אם לא הופיע דימום, על בני הזוג להימנע מקיום יחסים עד 7 ימים מסיום לקיחת הגלולות.

לאחר מספר פעמים - אם במשך 3 פעמים רצופות ישנו משך זמן קבוע עד לראיית הדם, צריכים בני הזוג להימנע מקיום יחסים החל מן היום או הלילה שבו צפוי הדימום להופיע לפי הפעמים הקודמות.

אם אין זמן קבוע עד להופעת הדימום, על בני הזוג להימנע מקיום יחסים לפי הזמן הקצר ביותר שעבר בין הפסקת נטילת הגלולות להופעת הדימום.

מרכז נריה - קהילה מאמינה בעשייה